

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. I. De Confessarij Obligatione audiendi confessionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

faciat, si pro gravissimis peccatis levissimas pœnitentias injungat, quia agit contra officium æqui Judicis, boni Medici, & fidelis Dispensatoris Mysteriorum DEI, præbetque occasionem, ut pœnitentes peccata minoris æstiment, liberiùsque ea committant, adeoque ipse, & quidem, ut Palao cit. p. 21, §. 3, n. 9. ait, *absque dubio mortaliter* peccet; & propterea teneatur salutare, ac pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate convenientes satisfactiones injungere, juxta Trid. l. c. Ex prædictis tamen satis patet, quòd pœnitentia adhuc possit esse salutaris, & conveniens, quamvis pro gravitate delictorum, si præcisè secundùm se spectentur, sit multò minor.

Sicut etiam præterea minui potest pœnitentia I. si pœnitens videatur per eam posse allici ad frequentiorē Confessionem, ipsi valde utilem, Bonac. l. c. n. 18. II. si pœnitens jam antè sit lucratus aliquas indulgentias, vel videatur proximè lucraturus; vel ceterè ei imponatur, ut conetur lucrari, sicut hodie passim ubivis ferè quivis lucrari potest, III. Si Confessarius velit post absolutionem dicere Orationem, *Passio Domini*, & in ea per illud: *Quidquid boni feceris, & mali sustinueris &c.* injungere aliqua opera, si quæ postea adhuc facturus est pœnitens: ut *sup. n. 115. & seqq.* sufficienter ab autoritate & ratione ostensum est. Ut proinde non possim non mirari, quòd Card. Lug. de pœnit. Diss. 25. n. 57. scripserit, non videri sibi hanc doctrinam esse probabilem. IV. quia ipsa confessio est opus valde satisfactorium, utpote valde grave, & arduum. Ideo Confessarius, etsi sciret, quòdnam opus pœnale
R. P. Stoer. Trib. Pœnit. Lib. II.

esset æquale pœnæ pro remissis peccatis debitæ, tamen non deberet illud, sed aliud levius imponere ratione factæ confessionis; uti & propterea V. quia quodvis opus honestum præter vim satisfactoriam, quàm ex se habet, acquirit insuper etiam vi Sacramenti adhuc aliam ex opere operato, adeoque tunc plus valet & satisfacit, quàm per se, & ex opere operantis potest. Dicast. cit. Diss. 14. num. 33.

Ex dictis hoc & præced. num. patet quàm rectè procedat, & justè excusetur hodierna praxis, quâ leves pœnitentiæ, ut inquit Lugo l. c. n. 60. imponuntur pro gravissimis peccatis.

An & quomodo Confessarius pœnitentiam ab alio, vel à se ipso injunctam, vel ipse etiam pœnitens possit sibi commutare in aliquid aliud, dictum est *sup. l. 1. p. 4. num. 10.*

QUÆSTIO IV.

De quibusdam aliis obligationibus Confessarii.

PRÆTER eas, quæ ad officium Confessarii spectant, & præced. Quæst. explicatæ sunt, supersunt adhuc multæ & variæ. Reducendo omnes ad paucas. 1. est obligatio audiendi pœnitentem, ejùsque confessionem. 2. instruendi. 3. sanandi. 4. commissos proprios errores corrigendi. 5. Sigillum servandi.

ARTICULUS I.

De Confessarii obligatione audiendi Confessionem.

K

§. I.

§. I.

Quis? quando? & sub quo peccato
teneatur audire confes-
siones?

122. Sacerdos, quamvis omnia habeat
requisita, ut, si velit, possit audire confes-
siones, sed officium, cui cura animarum sit
annexa non habeat, non tenetur confes-
sionem excipere; nisi pœnitentis in ex-
trema, vel etiam gravi necessitate consti-
tuti: tunc enim Lex Charitatis obligat;
ut: cum moribundus alium Confessa-
rium habere non potest, vel non sine ma-
gna difficultate.

At verò Parochi, quorum nomine
etiam intelliguntur Curati, Provisi, ali-
que similes, quibus ex officio cura anima-
rum pro foro interno incumbit, tenentur
audire confessiones suorum subditorum,
non tantum in casu necessitatis, sed etiam
quotiescunque isti iustam confitendi cau-
sam habent, & eo tempore, ac loco pe-
tunt, quo Parochus non est aliis gravibus
negotiis impeditus, maximè iis, quæ ad
bonum commune Ecclesiæ suæ spectant,
ut sunt Conciones, Missæ, funera &c.
*Laym. lib. 5. tr. 6. cap. 13. n. 2. Palao de pœnit.
Disp. un. p. 19. §. 1. n. 3. Dicast. Disp. 10.
n. 480. vide sup. l. 1. p. 3. n. 491.* Ratio, quia
Parochus est pastor, & pater spiritualis
suorum parochianorum; atqui nec Pa-
stor, nec Pater bene agit, si uterque com-
modè possit, sed ille nolit ovibus, quæ ad
ipsarum bonum spectant, ministrare, nisi
in extrema, aut gravi necessitate; & iste li-
beris suis, etiam petentibus velit in eo
tantum opem ferre, ad quod sub mortali
est obligatus.

Iusta autem confitendi causa esse po-

test. 1. cum urget aliquod præceptum;
2. cum pœnitens est sibi conscius peccati
mortalis, vel 3. jam diu non confessus;
vel 4. habet singularem devotionem er-
ga aliquod Festum; vel 5. vult lucrari
indulgentias; vel 6. suscipere longum
aut periculosum iter, aliudve grave nego-
tium; vel 7. putat sibi utile ad vincen-
dam aliquam tentationem.

Neque tamen propterea statim censeri
debet Parochus peccare mortaliter, si in
istis casibus, excepto primo, semel atque
iterum absque legitima causa nolit exci-
pere confessionem unius aut plurium ex
suis Parochianis. Dicast. & alii contra Bo-
nac. hinc *Disp. 5. q. 7. p. 4. §. 2. n. 23.* quia per
hoc nondum censetur notabiliter negli-
gens in tuo officio. Satisfaciunt autem
Parochi, sive per se, sive per alios audiant
suorum confessiones. Cum ergo hodie
Parochiani habeant ubique ferè tam faci-
lem aditum ad Religiosos, possintque iis
confiteri, rectè Palao *l. c. n. 4.* ait, Parochos
vix posse mortaliter peccare, si extra extre-
mam necessitatem ipsi suos non audiant,
sed ad Religiosos remittant.

§. II.

Quis? & quomodo tempore
pestis?

123. At verò tempore pestis, quæ, cum
hæc scribo, miserè depopulata est aliquot
Germaniæ Provincias, tenetur Parochus
etiam cum periculo vitæ suis Parochianis
assistere, eorumque audire confessiones,
quia ex officio boni Pastoris debet ani-
mam suam seu vitam pro ovibus suis po-
nere, & non potest tunc sicut mercena-
rius fugere. *Joan. 10.* aut velle beneficium
invitis subditis resignare; nisi vel ipse, vel
com-

communitas alium idoneum Sacerdotem substituat. Laym. l. 2. tr. 5. cap. 3. n. 3. V. His adde. Palao de Charit. Diss. 1. p. 9. n. 12. & 13. Tenetur autem Parochus audire confessiones non tantum eorum ex subditis, qui in extrema necessitate sunt constituti, seu, qui ob ruditatem non sciunt, nec possunt elicere perfectam contritionem (quia & nos, & alii omnes debemus pro fratribus in tanto periculo constitutis animas seu vitas ponere. 1. Joan. 3. v. 16.) sed etiam aliorum, qui tantum in gravi necessitate sunt, seu, qui perfectam contritionem possunt quidem elicere, sed non sine gravi conatu & difficulter, Laym. & Palao ll. cc. Bonac. Tom. 1. Diss. 3. q. 4. p. 4. n. 5. ubi V. Adde. dicit, Parochum non satisfacere, si tantum expectet, donec vocetur, sed teneri inquirere, quinam graviter indigeant. Sequatur praeunte S. Carolum Borromaeum, qui etiam fuit Illustrissimae familiae, Archiepiscopus, & Cardinalis, tamen non abhorruit, peste per Urbem Mediolanum miserè grassante, infectos ipse adire, usque Sacramenta administrare. Qui fuit in terris exemplo, jam erit è caelis praesidio.

124. Ad hoc onus autem levius ferendum, non parum juvari potest Parochus, si seqq. doctrinas, & industrias à Laym. l. 5. tr. 6. cap. 13. n. 4. Palao de penit. Diss. III. p. 19. S. I. n. 5. & seqq. Gob. tr. 1. à n. 116. Chapeavill, Zambr. & aliis traditas observet. I. sicut antidotis contra pestem necessariis, (quae praebere debet communitas) ita vel maximè fiducia in DEUM, & charitate erga proximum se ipsum muniat. II. Muniat ipse, vel alius seridè pro concione omnes, ut dum adhuc sani sunt, maturè per confessionem se cum

DEO reconcilient, & ita piè vivere studeant, ne gratia DEI excidant. III. Infectas aedes, nisi necessitas cogat, non ingrediatur; sed aegros si possint prodire, audiat sub dio, vel ad fenestras, aut fores aedium. IV. Cum necesse est ingredi ad aegrum in aedes, vel etiam in conclave, consistat in remotiore aliquo loco, & ex eo audiat Confitentem; si iste adhuc possit altiore voce loqui, & nemo alius, qui id percipere possit, simul in eodem, vel vicino loco decumbat. V. Quod si vel aeger non possit amplius alè loqui, vel alii simul audirent, tunc debet Confessarius ita propinquè accedere, ut aeger in secreto confiteri possit. VI. Tamen si ex hac, & propter confessionem fortè longiorem, diutius duratura propinquitate probabiliter timendum sit periculum contagionis, tunc potest poenitenti dicere, ut unum tantum vel alterum peccatum, quod magis gravat, confiteatur in specie, & de aliis generatim se accuset; eumque statim absolvere. Imò non debet, nec potest audire integrè confessionem longam unius, si probabile periculum sit, ne interea alii sine absolutione emoriantur. Ut autem propterea aeger non multum affligatur, instruat illum, si necesse videatur, in talibus casibus etiam confessionem non integram ad justificationis gratiam & fructum Sacramenti sufficere; & si mori contingat, eum coram DEO non minus fore perfectè absolutum, quam si omnia & singula minutissimè confessus esset; posse autem & debere reliqua tunc confiteri, cum convaluerit. Sicut enim poenitens non tenetur integrè confiteri, ita & Sacerdos non tenetur integrè audire; cum propterea subeundum esset periculum vi-

ta, vel aliud grave damnum. Laym, Palao II. cc. Dian. p. 5. tr. 3. Ref. 74. cum aliis apud ipsum. vide *sup.* l. 1. p. 3. n. 61. Unde jam VII. si æger in eodem conclavi cum aliis decumbens velit ipse illis audientibus publicè confiteri Sacerdoti, propter periculum contagionis remotiùs distant, potest id licitè facere, proferendo tamen unum tantum, vel alterum peccatum leviùs, quod nec ipsi infamiam, nec aliis scandalum, nec ulli damnum pariat. Atque hoc ipsum etiam ei suaderi potest, quando præsens est contagionis periculum; & post mortem illius Sacerdotis non haberent alii facilè copiam Confessarii. Potest enim cum hoc suo incommodo vel se servare vitam Sacerdotis tam necessari. Quod si verò nolit, non est multum urgendus. Cum enim hinc & nunc teneatur confiteri; non autem teneatur alio modo confiteri, quam quo Christus instituit, nimirum secretè; hoc ipso etiam non tenetur per publicam confessionem impedire periculum Confessarii, & aliorum.

§. III.

Quando in peste excusetur ab audienda confessione aliorum?

125. VIII. Ipse autem Parochus, vel ejus loco substitutus alius Sacerdos, quia, si in aliquo pago vel oppido pestifero sit solus, cavere debet, ut dictum est, ne, dum unius non graviter indigentis spirituali utilitati consulere intendit, plures alii ex ipsius morte graviolem spirituales jacturas patiantur; ideo non facilè debet ministrare cum vitæ suæ periculo Sacramenta, quæ vel secundùm se non sunt admodum necessaria; vel respectu perso-

narum, quarum bonum statum probabiliter cognitum habet, eò quòd nuper (hoc est non pridem) earum confessiones exceperit. Quotiescunque ergo probabilissimè sibi timet periculum contagionis ab aliqua persona, quam verisimilibus conjecturis credit, vel non habere conscientiam peccati mortalis, vel per *perfectam* contritionem rectè ad moriendum dispositam esse, majus bonum publicæ necessitatis præferendum est utilitati alicujus privatæ personæ. Ita optimè Laym, lib. 2. tr. 3. cap. 3. n. 3. V. Cavere. Iisdem verbis docet hoc etiam Barbof. *de off. Parochi.* p. 2. cap. 17. n. 15.

Eandem sententiam dicit Tan. tom. 4. *Disp.* 7. q. 1. n. 62. esse probabilem expressis his conditionibus. 1. si Parochus moraliter præsumat, & pro certo habeat, ægrum esse bene dispositum. 2. si Parochus magnum & moraliter evidens vitæ periculum inde immineat; & 3. si solus sit; nec spes sit, post ipsius mortem facile posse alium haberi. Agit quidem Tan. ibi tantùm de Extrema Unctione, sed satis indicat, se sequi Suarezium, ita de Sacramentis in genere loquentem. Adde & Filliuc. qui apud Dian. p. 5. tr. 3. Ref. 93. ait, excusari Parochum à ministracione Sacramenti Pœnitentiæ, quando certus esset moraliter, infirmum non habere conscientiam peccati mortalis, & alioquin periculum vitæ magnum esset ipsi subeundum.

Observa autem hinc, quòd Tannerus velit, periculum Parochi debere esse *moraliter evidens*; & Filliucius cum illo velit, de bono statu ægri debere *moraliter certo* constare; sufficiat tamen juxta Laym. & Barbof. si Parochus periculum *probabilis-*

bilissimè timeat, & bonum statum aeri ex verisimilibus conjecturis credat: quòdque Filius, absolutè loquatur, sive Parochus sit solus, sive non; sive post illius obitum possit haberi alius, sive non.

Ex his facillè colligi potest, an & quo modo Parochi, eorumque substituti teneantur alia Sacramenta pœnitentis administrare; sed quia de iis agere non est nostri instituti, plura non addimus. vide Dian. p. 5. r. 3.

ARTICULUS II.

De obligatione Confessarii Pœnitentem instruendi.

126. Confessarius non tantùm gerit officium Judicis, sed etiam Doctoris; ideo obligatus est pœnitentem ignorantia aliqua damnosa laborantem instruere. Potest autem pœnitens vel ignorare ea, quæ sunt credenda, & scienda; vel ea quæ sunt agenda, & omittenda.

§. I.

De rebus Fidei.

Si ignoret, quæ sunt de necessitate mediæ explicitè credenda, debet Confessarius de iis illum instruere, quia antè non potest validè absolvere, cum adhuc fide careat, sine qua impossibile est, placere DEO. Hebr. 11. v. 6. De necessitate autem mediæ juxta communionem D. Thomæ est jam in Lege Gratiæ explicitè credendum Mysterium Trinitatis, Incarnationis & Redemptionis; juxta alios non paucos, nec improbabiler apud S. v. Fides, n. 1. & Tan. tom. 3. Disp. 6. q. 7. dub. 2, n. 44. necessarium censetur tan-

tùm credere explicitè, quòd DEUS sit, & quòd remunerator sit. præmia iustis, pœnas iniustis decernendo, & implicitè reliqua, seu quidquid credit Ecclesia, vide Tan. cit. dub. 2.

Utut sit, Confessarius rectè præsupponere potest, quemlibet inter Christianos educatum, & annos discretionis adeptum scire saltem id, quod posterior sententia habet tantùm pro necessario; & si quem advertat ignorare, potest facillè tunc statim ita eum instituere, ut sufficienter intelligat, & vera fide Divina credat; hoc est, ideo illi articulo assentiatur, quia DEUS, qui est æterna & infallibilis veritas, per Ecclesiam revelavit.

Sed neque difficile putat Tan. l. c. n. 48. cum aliis, hominem pleno rationis usu præditum etiam de suprâ dictis tribus Mysteriis ita edocere, ut brevi confusam aliquam, sed tamen veram, de iis notitiam concipiat, & quoad substantiam intelligat, credatque, quòd sit DEUS Pater, Filius, & Spiritus Sanctus; hi autem tres non sint tres Dii, sed Unus DEUS; & quòd DEUS Filius factus sit etiam homo, humanumque genus per Passionem ac mortem suam redemerit ab æterna damnatione. Eum autem, cui nullus verus sensus horum Mysteriorum ingenerari potest, ait Tan. l. c. n. 49. esse quoad hoc infantibus & fatuis accensendum.

Quodsi pœnitens ignoret tantùm alia Mysteria in Symbolo Apostolorum contenta, vel nesciat præcepta Decalogi & Ecclesiæ, Orationem Dominicam & Angelicam, spectantia ad piè suscipiendum Sacramentum Eucharistiæ & Pœnitentiæ, ac similia, quæ pro suo statu ex necessitate